

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

Dissuasio: Oratio Marci Valerij Coruini Dictatoris, ad coniuratos &
seditiosos milites: qua dehortatur à pugna contra patriam: Inuentio
argumentorum ab adiunctis, &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

reliquerunt. Nec quicquam ultra formidinis, vacua castella, senum coloniarum, inter male parentes, & iniuste imperantes agrarum municipia, & discordantia. Hic dux, hic exercitus: ibi tributa, & metalla, & ceterarum seruientium poenarum, quas in aeternum proferre, aut statim uelisci, in hoc campo est. Proinde ituri in aciem, & maiores vestros, & posteros cogitate.

OECONOMIA
orationis.

Necessitas
inuicta

I. Exordium à spe, & fiducia: & potentissimum argumentum necessitatis, τὸ δὲ ἀσπίδος ἀσπίδος ἔστι δὲ θεῶν, quod ait Aeschylus in Prometheus.

II. A superbia, fastu, & insolentia Romanorum, qua res ad ingenuas mentes ulcerandas potentissima est: hinc se erigit inuicta grauis, & amarulenta in eorum avaritiam, rapinas, crudelitatem, qua omnia grandibus, & acutis sententijs, quasi amento vibrata intus desiguntur sensibus.

III. Et ne dum ad pompam hac dicta videantur, succedit enumeratio detrimentorum grauissimorum, qua ornatur per Antithesin. Tum acre illud comparatum ductum à mancipijs postremo loco inuenitur, quasi fulmen. E quid grauius alicui poterat? Mancipia semel ueneunt, Britannia seruitutem suam quotidie emit.

Necessitas
fortis facit.

IV. Omnis spes solatii in tantis miserijs exclusa vehementer urget, & incendit spem ex ipsa desperatione eliciens. Senec. lib. 1. ad Neronem. Acerrima virtus est, quam extrema necessitas extundit.

V. Argumentum est à minori ad maius. Nempe simulatur exemplo inferiorum: ijs appositè narratis affertur, quod Brigantium oppidum Rhetia, duce scemina pro libertate fecerit.

VI. Extenuantur hostes Romani, qui plus terroris habent, quam uirtutis, alienis, ut ait, discordijs clari. Similia habet Demosthenes Olynthiaca secunda numero 8. & 9.

VII. Adiunctum personarum in Britannis, praecleara ad bellum incitamenta ultimo loco afferuntur.

VIII. Minuitur terror hostium, praecleara, & excelsa spes proponuntur credularum mentium illecebra, & saepe ἀγορεύειν ἐβάρητα.

IX. Peroratio acris, & velox, per Antithesin bonorum & malorum.

DISSUASIO.

ORATIO MARCI VALERII CORUINI DICTATORIS, ad coniu-ratos, & seditiosos milites, qua dehortatur à pugna contra patriam.

Inuentio argumentorum est ab adiunctis rerum, & personarum.

Dispositio sensim graditur ad maiora.

Elocutio est grauis, & splendida, & ut in re subita fieri oportuit, concisa.

DEOS immortales, Milites, vestros publicos, Ex Livio meosque ab urbe proficiscens ita adorauit, lib. 7. veniamque supplex poposci, ut mihi de uobis concordiae partem gloriam, non uictoriam darent. Satis fuit, eripere, unde belli decus pariat: hinc pax perenda est. Quod Deos immortales inter nuncupanda uota expoposci, eius me compotem uoti uos facere potestis, si meminisse uultis, non uos in Samnio, nec in Volscis, sed in Romano solo castra habere: si illos colles, quos cernitis, patriae uestrae esse, si hunc exercitum ciuium uestrorum: si me Consullem uestrum, cuius ductu, auspicioque, priore anno, bis legiones Samnitium fudit, bis castra uicistis. E. Nobilissimo sum M. Valerius Coruinus, Milites: cuius modum uos nobilitatem beneficijs erga uos non iniurijs sensistis: nullius superbae in uos legis, nullius crudelis Senatus consulti auctor: in omnibus meis imperijs in me seuerior: quam in uos. Ac si cui genus, si cui sua uirtus, si cui etiam maiestas, si cui honores subdere spiritus potuerunt: ijs eram natus; id specimen mei dederam, ea aetate consulatum adeptus eram, ut potuerim, tres & uiginti annos natus Consul, patribus quoque ferox esse, non solum plebi. Quod meum factum, dictum uel Consulibus grauius, quam Tribuni audistis: Eodem tenore duos insequentes Consulatus gessi; eodem haec imperiosa dictatura geretur, ut neque in hos meos, & patriae meae milites mitior, quam in uos (horreo dicere)

ceret) hostes. Ergo vos prius in me strinxeritis ferrum, quam in vos ego, istinc signa canent, istinc clamor prius incipiet, atque imperus, si dimicandum est. Inducite in animum, quod non iaduxerunt patres, auique vestri, non illi, qui in sacrum montem secesserunt, non hi, qui postea Auentinum insederunt. Expectate dum vobis singulis, vt olim Coriolano, matres, conuigefque crinibus passis obuiar, ab vrbe veniant. Tum Volseorum legiones, quia Romanum habebant duces, qui euerunt: vos Romanus exercitus non destiteritis impio bello? T. Quintio, quo eunq; istic loco, seu volens, seu inuitus constitisti, si dimicandum erit, rum tu in nouissimos te recipito: fugeris etiam honestius, tergumq; eui dederis, quam pugnaueris contra patriam. Nunc ad pacificandum bene, atque honeste inter primos stabis, & colloquij huius salutaris interpret fueris. Postulate æqua, & ferre: quanquam, vel iniquis standum est potius, quam impias inter nos conseramus manus.

OECONOMIA
orationis.

- I. Exordium à religione, ad cuius memoriam fevi etiam plerunq; animi mollescunt. Habuit in mente Linius Ciceronis orationes post reditum ad P. R. & pro L. Marana.
- II. Adiuncta proponuntur grauissimarum & sanctissimarum rerum per enumerationem.
- III. Ingeritur rerum antea bene gestarum memoria, & tractantur molliori articulo, vt facile iritabiles.
- IV. Adiunctum persona Cornini dehortantis grauius amplificatum, hac est lida, quam Rhetores Graeci λαμπρόν nominant.
- V. Vt dilecta persona facile transfundit affectus, ideo suam charitatem in milites, & in summo excelsa fortune gradu, modestiam commemorat, qua res non paruum habet commendationem; Magnum siquidem est, quod Plinius historicus dicit de Vespasiano Imperatore. Nec quicquam in te mutauit fortunæ amplitudo, nisi vt prodesse tantum posses, & velles.
- VI. Concesso grauis, & mollis ad milites leniendos opportuna, vbi ferocitibus animis per acromironiam, etiam atrociam facta concedi videntur, quò pudore victi desistant. Sic Pertinax apud Herodia-

num. Germanicus apud Tacitum, se gladijs percussorum offerunt, irritatos animos miseratione simul, & verecundia frangunt.

VII. Apostrophe ad duces, quem nomine appellans, blanda, & sapienti oratione demulcet.

VIII. Extremo loco conditiones ponit, æqua, & æniqua, qua postularint, ipsi promittens.

ORATIO MARCI
Catonis Consulis, pro lege Oppia,
contra mulierum luxuriam.

ARGUMENTVM.

Lex Oppia duris belli Punici temporibus læta in mulieres fuerat, quæ eas auri, & purpura ornamentis carere volebat.

Rebus iam pacatis, in pleno Reip. otio, & felicitate matrona ius mundi muliebris reperunt, & abrogationem legis Oppia postulant, Cato hac oratione repugnat.

Inuentio argumentorum est ab authoritate legis, à disciplina maiorum, ab ingenio muliebris cupido, & indomito, à detrimentis, qua ex luxu, & auaritia consequentur.

Dispositio duas præcipue partes amplectitur, legem, & censuram feminarum.

Elocutio grandis, austera, sententiosa, Catonem vbique spirans.

SI in sua quisque nostrum matrefamilias, *Ex Linn.* Squirites, ius, & maiestatem viri retinere instruisset, minus cum vniuersis foeminis negotij haberemus, nunc domi victa libertas nostra impotentia muliebri, hic quoque in foro obtritur, & calcatur, & quia singulas sustinere non potuimus, vniuersas horremus. Equidem fabulam, & fictam rem dicebam esse, virorum omne genus in aliqua insula coniuratione muliebri à stirpe sublatum esse, ab nullo genere non æquè periculum est, si cæcus, & consilia, & secretas consultationes esse sinas. Atque ego vix statue-

Moderatio
in illustri
fortuna a.
mabilis